

Kalimi në shkollat profesionale

- **Pas ndjekjes së një shkolle të përgjithshme** fëmija mund të vazhdojë të mësojë në një shkollë profesionale ose të bëjë një trajnim (Ausbildung).
- **Shkollat profesionale** janë shkolla që mbështetin kalimin ose tranzicionin nga shkolla e përgjithshme në jetën profesionale. Ato **ofrojnë shumë mundësi** që përpara ose gjatë ndjekjes së trajnimit të kualifikohesh dhe të marrësh një kualifikim pas përfundimit të shkollës për më tej.
- Në një shkollë profesionale të rinjtë mësojnë **bazat në një fushë profesionale** ose bëjnë **trajnim në një profesion** dhe përforcojnë **arsimin e tyre të përgjithshëm**. Përveç kësaj ata mund të fitojnë një kualifikim të ndryshëm pas përfundimit të shkollës.
- Ka **pesë kualifikime pas përfundimit të shkollës** që ata mund të marrin:
  1. Diploma e shkollës së mesme
  2. Certifikata e shkollës profesionale / kualifikimi i mesëm (p.sh. në shkollën profesionale)
  3. Kualifikimi i hyrjes në kolegji teknik (p.sh. në kolegji profesional, në shkollë profesionale, në shkollë teknike)
  4. Kualifikimi i hyrjes në arsimin e lartë lidhur me lëndën (në shkollë profesionale)
  5. Kualifikimi i përgjithshëm i pranimit në arsimin e lartë (në gjimnazin profesional, në shkollën e mesme profesionale)
- Në Gjermani **arsimi është i detyrueshëm**. Zakonisht zgjat deri në moshën madhore. Arsimi i detyrueshëm mund të përmbushet ose në një shkollë të përgjithshme ose në një shkollë profesionale.
- Përpara fillimit të formimit profesional, mund të jetë e udhës të ndiqni një nga kurset e formimit para-profesional. Ato i përgatitin të rinjtë për një **kalim të mirë në një shkollë profesionale ose për një punësim profesional**.
- Të rinjtë mund të ndjekin këto **kurse të formimit profesional**:
  - Përgatitje për trajnim e dyfishtë (AVdual)
  - Përgatitje për trajnim (AV)
  - Viti i para-kualifikimit për punë/profesion (VAB)
- Të rinjtë emigrantë me pak njohuri të gjuhës gjermane mund të bëjnë një vit para-kualifikimi për punë/profesion me fokus në marrjen e njohurive të gjermanishtes (**VABO**).

■ **Në shkollat profesionale bëjnë pjesë:** shkolla profesionale, shkolla e specializuar profesionale, kolegji profesional, shkolla e mesme profesionale, gjimnazi profesional dhe shkolla teknike.

Shkolla profesionale

- Në Gjermani ka **trajnim të dyfishtë**. Kjo do të thotë: Pas përfundimit të shkollës, nxënësit mësojnë një profesion që u përshtatet. Për këtë ata ndjekin një **shkollë profesionale**. Ata punojnë edhe në një **Firmë** dhe aty trajnohen.
- Në shkollën profesionale nxënësit fitojnë njohuri teorike dhe mësojnë aftësi praktike. Kjo u duhet atyre për **profesionin** e tyre të mëvonshëm. Qëllimi është të marrin **diplomë në një profesion të njohur trajnimi**. Me këtë mund të punohet në këtë profesion.

Shkolla profesionale teknike

- Shkollat profesionale ofrojnë njohuri dhe aftësi në një profesion. Qëllimi është të fitojnë një formim bazë profesional, përgatitje profesionale ose një **kualifikim profesional dhe të thellojnë më tej formimin e përgjithshëm**.
- Gjithashtu është e mundur të merret kualifikimi i ndërmjetëm. Ky quhet kualifikimi i hyrjes në shkollën teknike. Ndjekja e një shkolle profesionale teknike mund të zgjasë **1, 2 ose më shumë vite**. Kjo varet nga profesioni. Ka shkolla profesionale në **fusha të ndryshme**, për shembull në atë industrialo-teknike, në atë tregtare, ekonomi e brendshme, bujqësore, socio-pedagogjike, kujdesin social, ...

Shkolla teknike

- Në shkollë teknike **shkojnë të rinjtë që kanë arritur moshën e rritur dhe që pas një formimi profesional duan të përgatiten për punësim në menaxhimin e mesëm ose që duan të kualifikohen për pavarësinë profesionale**.
- Shkollat teknike përfshijnë **shkollat master**.

Kolegji profesional

- Kolegji profesional të jep një kualifikim profesional dhe një formim të përparuar të përgjithshëm. Në kolegji profesional shkojnë të rinjtë me **kualifikim mesatar ose me kualifikim për hyrjen në shkollë teknike**.
- Në një kolegji profesional mundësohet marrja e një **kualifikimi për hyrje në shkollën teknike** si dhe një **kualifikimi profesional**. Me kualifikimin për hyrjen në shkollën teknike mundet që nxënësit të fillojnë studimet në një shkollë të lartë teknike.
- Për ndjekjen e kolegjit profesional **nuk të duhet një kontratë formimi**. Për disa kolegje profesionale

nevojitet një kontratë praktike.

- Ka kolegje të ndryshme profesionale me **fokuse të ndryshme**: teknik, tregtar dhe ekonomi e brendshme, infermieri, fokus socio-pedagogjik, ...

Shkolla e lartë profesionale

- Shkolla e lartë profesionale ofron mundësinë e thellimit të aftësive teorike teknike dhe marrjes së një kualifikimi **pas përfundimit të një formimi profesional ose një përvoje të ngjashme profesionale**. Kjo quhet "rruga e dytë e formimit".
- Shkolla e lartë profesionale ndahet në **shkollën e mesme profesionale njëvjeçare BAS** dhe në **atë dyvjeçare BOS** të nivelit të lartë.
- **Pas përfundimit të shkollës së mesme profesionale njëvjeçare** nxënësit mund të marrin një kualifikim të mesëm formimi. Niveli i lartë mund të plotësohet me kualifikimin e hyrjes në arsimin e lartë për specialitetin e caktuar. Nëse nxënësit mësojnë një gjuhë të huaj të dytë, ata mund të largohen nga shkolla profesionale me kualifikimin e përgjithshëm të hyrjes në arsimin e lartë.
- Shkolla e lartë profesionale ndahet në këto **drejtime**: Shkollë e mesme profesionale për çështje sociale (SO), shkollë e mesme teknike (TO), shkolle e mesme biznesi (WO).

Gjimnazi profesional

- Gjimnazin profesional 3-vjeçar e frekuentojnë **nxënës që duan të marrin një kualifikim të përgjithshëm pranues në arsimin e lartë pas përfundimit të arsimit të mesëm**.
  - Ekziston **gjimnazi profesional 6-vjeçar** ku nëse plotësohen kriteret, mund të ndiqet që nga klasa e 8-të.
  - **Njohuritë e fituara ju përgatitin në mënyrë të veçantë për jetën profesionale ose një kurs studimi**. Por aty nxënësit **nuk marrin kualifikim profesional**.
- Si **prindër** ne e **mbështetim** fëmijën tonë **në shkollë dhe me zgjedhjen e shkollës së duhur profesionale**. Është e rëndësishme të merret kualifikimi i dëshiruar formues dhe profesioni i dëshiruar.
- Është e rëndësishme që fëmija të mos lihet vetëm në shkollë. Por është e rëndësishme që për fëmijën të mos vendosim ne.

■ **Për shembull, prindërit ...**

- mund t'i tërheqin vëmendjen fëmijës ndaj temës në një fazë të hershme dhe të flasin me të për këtë. Është mirë të filloni të punoni me të pas shkollës fillore.
- mund ta mbështetin fëmijën të gjejnë se çfarë mund dhe do të donin të ishin në gjendje të bënin.
- mund ta ndihmojnë fëmijën të njohë profesionet dhe të filtrojë profesionet e mundshme.
- mund të marrë pjesë me fëmijën në evenimentet informuese dhe ditën e dyerve të hapura në shkollat profesionale dhe firma.
- mund të vizitojnë qendrat e këshillimit të karrierës me fëmijët e tyre.
- të nxitin fëmijët e tyre të bëjnë praktikë ose të bisedojnë me profesionistë. Atëherë mund të kenë një ide më të qartë për punësimin.